

Látni-e a bársonyszékből a magyar erdőt?

Az erdő közjóléti, a biodiverzitás fenntartásában, valamint a klímaváltozás lassításában betöltött szerepe miatt megőrzésére szerte a világon komoly erőfeszítéseket tesznek. Sajnos hazánkban az erdészársadalom és a természetvédők között még nem alakult ki minden esetben az együttműködés, ennek főként jogszabályi akadályai vannak. A zöldtárca közel egy éve új vezetőt kapott. Fodor Gábor környezetvédelemért felelős minisztert kérdeztük hitvallásáról és az erdőgazdálkodást érintő változásokról.

– Reméljük, hogy minden politikus számára fontos kérdés a környezetvédelem, mégis, miért ezt a tárcát választotta?

– Egyrészt magam is régóta foglalkozom a területtel. Az 1998 és 2002 közötti ciklusban a környezetvédelmi bizottság tagja voltam, azóta „a levegőben volt”, hogy átveszem a minisztérium vezetését. Másrészt az SZDSZ immár öt éve birtokolja ezt a tárcát, mégis sokak számára, így számomra is úgy tűnt, hogy nem használja ki a benne rejlő lehetőségeket.

– A globális jelenségek megállítása és a fenntarthatóság terén még van teendő. Rendezetlen a harmadik világ szén-dioxid-kibocsátása és a trópusi erdők sorsa. Liberálisként optimista vagy pesszimista forgatókönyvre számít?

– Optimista vagyok. Világszerte és immár Magyarországon is tapasztalható, hogy a klímaváltozás és a fenntarthatóság problémája bekerült a közgondolkodásba. A környezetvédelemre szinte napról napra több médiafigyelem irányul és a politika is jól reagál ezekre a változásokra. Az új politikai vezetők, Angela Merkel vagy Nicolas Sarkozy is központi kérdésként kezelik ezeket a problémákat, és nagy jelentőségű Al Gore Nobel-békedíja is.

– A környezetvédelmi problémák egyik végén az intenzív ipari termelés áll, a másik végén a természetes környezetre való társadalmi igény, melynek talán az erdőtársulások felelnek meg leginkább. Szükségét érzi-e, hogy az erdők, az erdőgazdálkodás szerepe, jelentősége nőjön tárcájánál?

– A tárca felelőssége a védett természeti területeken lévő erdők esetében a legnagyobb. Ezekben a területeken

olyan erdőgazdálkodást kívánok elérni, amely megfelel a területek természetvédelmi rendeltetésének. Ma még vannak feladataink, de az állami erdőgazdálkodás felülvizsgálatáról szóló 2082/2007 (V. 15.) Kormányhatározat végrehajtásával lehetőség nyílik a megoldásra.

– Nagy hangsúlyt kíván fektetni a társadalmi párbeszédre, az életmódváltásra egyfajta zöldebb kormány kialakítását sürgetve. Mi lenne ez kicsit konkrétan? Hallhatnánk a gyakorlati lépésekről, mely elvezet az Ön által megálmodott célhoz?

– Magunkon kezdjük a zöldítést. A minisztériumban most fogadtunk el egy zöldítési programot, amit a háttérintézményeinknél is be fogunk vezetni. Azt szeretném, hogy 2010-ig az összes minisztérium tevékenységében hangsúlyosan legyen jelen a környezetvédelem. De nem állnék itt meg. A mostani kormányzati ciklus egyik legnagyobb feladata az adórendszer zöldítése, amelynek lényege, hogy az adórendszeren belül a terhek növelése helyett környezetvédelmi szempontú átcsoportosítás, súlypontáthelyezés történjen. Azt szeretnénk, hogy az állam az adórendszeren keresztül is azt üzenné, hogy megéri minél környezettudatosabban termelni.

– Milyen lehetőségei vannak miniszterként a környezettudatos beruházások népszerűsítésére?

– A Környezet és Energia Operatív Programban (KEOP) például csak környezettudatos, megújuló energiaforrásokat hasznosító beruházásokat támogatunk. Ezeket a pályázatokat én magam is népszerűsítem sajtótájékoztatókon, interjúkban. Többször vettem részt környezettudatos vállalatok szakmai rendezvényein, találkoztam vezetőikkel. Az ilyen meghívásoknak mindig igyekszem eleget tenni.

– Nagyon gyorsan felkarolta a Rába ügyét, mostanra azonban mintha ez az ügy kissé leült volna. Minek köszönhető ez, és várható-e, hogy minden ehhez hasonló problémába ilyen vehemenciával veti bele magát? Mi történik most a Rábán?

– Az ügy nem leült, hanem megoldódott. A Rába-ügy az ország utóbbi évtizedeinek legnagyobb nemzetközi sikertörténete. A szakemberekkel közösen létre-

hozott Rába akcióprogram célja volt az osztrák előírások szigorítása, magasabb fokozatú víztisztítás, valamint a Fürstfeldi erőmű 2009-es bezárása. Az osztrák fél minden vállalatát betartja a program aláírása óta. Az egyik érintett cég máris csökkentette a szennyezőanyag kibocsátását, ezért a folyamatos habzás már megszűnt. 2009-ig, de legkésőbb 2010-ig teljesen és végleg megszűnik a folyó habzása. A Rába teljes rehabilitációjára közös osztrák-magyar program indult.

– Van-e személyes kötődése hazánk erdeibe?

– Gyöngyösön születtem, az erdő közelemből ezért természetes számomra, talán ennek is köszönhető, hogy gyerekkorom sokat járunk kirándulni. Fontosnak tartom, hogy ők is megszeressék a természetet.

– Milyeneknek látja a magyarországi erdőket? Mi a véleménye az ezekben folyó munkákról?

– A természetvédelem a kiemelten a védett természeti területeken álló erdőkre kíván koncentrálni. Persze a másik végletet jelentő faültetvényeknek is látom a jelentőségét, hiszen a természet szerű erdők védelmében ezeken az ültetvényeken célszerű a mennyiségi faanyagtermelés, míg a korábban említett természet szerű erdőkben a biológiai sokféleség megőrzése mellett az értékes, minőségi fatermesztés lehet a cél. Ebbe az irányba kívánjuk terelni az erdőkben folytatott gazdálkodást.

– Van-e a KvVM-nek forrása a környezetvédelmi célokat is magáénak valló erdészeti munkák segítésére?

– Ma az Európai Unió források között jelentős összegek állnak rendelkezésre a védett természeti területeken

folytatott gazdálkodás, illetve a biológiai sokféleség megőrzésének támogatására. Ezek a támogatások az erdőgazdálkodók részére is hozzáférhetőek. Az agrár-környezetgazdálkodásban kiosztott környezetvédelmi támogatások épp úgy a hazai természetmegőrzés céljait szolgálják, mint a KEOP élőhely-rekonstrukcióra, erdei iskolákra illetve élettelen természeti értékek megőrzésére fordítható támogatásai.

– *Ön már volt oktatási miniszter. Elindult egy erdei iskolai program, amire ma a költségvetésben nincs elkülönített forrás, s csak „néhány” megszállott pedagógus, erdész, erdőmérnök, természetvédő, zöld gondolkodású civil munkája eredményeként van még élet benne. Van-e lehetősége ezt, az igazi környezettudatos életre nevelő programot a lelkesedésen túl anyagilag is ösztönözni?*

– Kiemelt fontosságúnak tartjuk a környezettudatosságot erősítő programokat, és igyekszünk bevonni a jövő nemzedékét is. A 2002 óta futó Erdei Iskola Programot az oktatási tárcával közösen támogatjuk, és törekszünk a szakmai és pénzügyi támogatás folytonosságára. Jelenleg 76 minősített erdei iskola van. Így mind az infrastrukturális háttérhez, mind pedig a működéshez költségvetési támogatásokkal és EU-pályázati lehetőségekkel is hozzájárulunk. 2008-ban a pedagógusok továbbképzését a két tárca 3,6 millió forinttal segíti elő, míg az iskolahálózat infrastrukturális fejlesztésére 2007-2009 között a KEOP pályázati úton összesen 892,5 millió forintot biztosít.

– *Az elmúlt időszakban a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium nem vonta be az erdő- és földtulajdonosokat az erdőgazdálkodókat az őket és területeiket érintő döntések, jogszabály-előkészítések folyamatába. Tervez-e Miniszter Úr ezen változtatni?*

– Nem értek egyet a megállapítással. A készülő jogszabályok a KvVM honlapján folyamatosan elérhetőek, így azok bárki számára hozzáférhetőek voltak és lesznek is. A tárca képviselői soha sem zárkóztak el, ha bármilyen társadalmi szervezet megbeszélést kezdeményezett egy-egy jogszabálytervezet kapcsán. Amennyiben az eddig alkalmazott egyeztetési folyamatot nem tartják megfelelőnek, felkérem az illetékes minisztériumi részlegeket arra, hogy egyeztetéseket folytassanak egy, Önök számára jobban elfogadható, de az államigazgatási munka folytonosságát és a határidők betartását nem veszélyeztető, új egyeztetési folyamat kialakítására.

– *Jelen pillanatban van ugyan a természetvédelmi törvénynek a természet-*

védelmi korlátozások miatti kártalanításokra vonatkozó rendelete /276/2004 (X.8)/. Ez a rendelet azonban mindenre alkalmas, csak éppen kártalanításra nem, arról nem is beszélve, hogy nyolc év késéssel jelent meg. Tervezik-e a föld- és erdőtulajdonosok tényleges és érdemi kártalanítását a közeljövőben?

– A természetvédelmi kártalanítások lehetőségét a természet védeleméről szóló törvény és az Önök által is említett rendelet szabályozza. A rendelet megjelenése óta a megfelelő összegű költségvetési keret is rendelkezésre áll a kártalanításokhoz. Minden olyan esetben, amikor a törvényi szabályozás szerint kártalanítási kötelezettség keletkezett és ezzel kapcsolatban jogerős döntés született, a kártalanítási összeg ki lett fizetve.

– *Tervezi-e az állami erdőkből további védett területekre benyújtani a KvVM igényét?*

– A Kormánnyal együtt mi is szükségesnek tartjuk a jelenlegi rendszer felülvizsgálatát, valamint egy egységes állami erdőkezelési rendszer kialakítását. Erre a kormányhatározatra (2082/2007 (V. 15) kidolgozott koncepció képezné a további lépések alapjait. Amikor ez a koncepció elkészül, akkor kerülhet sor a további részletkérdések, így az Önök által feltett kérdések tisztázására. Ennek határideje 2007. december 31. Ez a döntés alapvetően a nemzeti parkok területén lévő erdők kezelését érintené, illetve azt, hogy milyen formában biztosítható a leghatékonyabban az erdőkezelés a védett területeken.

– *A nemzeti parki törvény létrehozását támogatja-e, ha igen külön törvényként vagy a természetvédelmi törvény részeként?*

– Még vizsgáljuk, hogy a nemzeti parkokkal kapcsolatos feladatokat külön törvényben vagy a természetvédelmi törvényben érdemes-e szabályozni.

– *A megszorító intézkedések megítéltek mind a zöld hatóságot, mind az erdészeti hatóságot. Gondolt-e arra, hogy szorosabb együttműködés alakuljon ki a két hatóság terepi, „tő melletti” szakemberei között?*

– A két hatóság között jelenleg is folyamatos és szoros az együttműködés. 2008 és 2010 között a minisztérium közel 450 fővel szeretné növelni a zöldhatóság ellenőrzési területen dolgozók létszámát. A természetvédelmi őrszolgálatnál a létszám 2008-ban 65 fővel, 2010-ig pedig összesen 145 fővel bővül. Elismerem, hogy több, a cégeknél tett helyszíni szemlére a terepet ismerő ellenőrökre van szükség. Éppen ezért in-

dította el a tárca 2007. március 1-től a „Zöld Kommandó” elnevezésű akciószervezetét, mely 2007. augusztus 31-ig összesen 1060 helyszíni ellenőrzést és 241 közúti ellenőrzést hajtott végre.

– *Milyen esélyét látja a politikai-gazdasági lobbizók partikuláris érdekeivel való szembeszállásnak olyan ügyekben, mint például a Nyíregyháza-Sóstó véderdő vagy a Zemplénbe tervezett szivattyús erőművek ügye?*

– A zempléni szivattyús erőművel kapcsolatosan a tárca álláspontja egyértelmű: mivel védett természeti területre esik és egyben NATURA 2000 terület is, itt a szivattyús erőmű létesítését nem támogatjuk. Az illetékes felügyelőség tájékoztatása szerint a nyíregyháza-sóstói erdőben a nyaraló és helikopter leszállópályát építeni szándékozó magánszemély megtámadta a korábbi döntést, melyben az erdészeti hatóság nem járult hozzá az erdőterület erdőművelési ágból való kivonáshoz. Az erdészeti hatósági eljárásban szakhatóságként vett részt a felügyelőség.

– *Van-e olyan központi üzenete, amelyet szívesen megosztana miniszterként az erdészek, erdőgazdálkodók rétegével?*

– Az erdők megőrzése során nem csak a kiemelt fajok és a védett természeti területek védelmére, hanem a teljes rendszer megőrzésére kell törekedni. Minél természetesebb formában tudjuk a teljes erdei ökoszisztémát megőrizni, annál több védett, fokozottan védett faj jelenhet meg erdeinkben. E feladat teljesítésének alapfeltétele a szoros együttműködés a természetvédelem, környezetvédelem és erdészek, erdőgazdálkodók között. Ugyanazon erdők megőrzéséért és fenntartható használatának biztosításáért dolgozunk mindkét oldalon. Meglévő erdeinket csak összefogással tudjuk megőrizni.

Bohus Anita

A lapot Magyarország legnagyobb
médiatitkosítója, az

» **OBSERVER** «

OBSERVER BUDAPEST
MÉDIATITKOSÍTÓ KFT.

1084 Budapest, Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738

rendszeresen szemlézi